

מחשבה קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

פסחים דף קי

רמב"ם פי"א מהלכות עבודת ככבים

מכשפה לא תחיה: מִן וּדְבָרִים הָאֵלֹהִים כּוֹלֵן דְּבָרֵי שֶׁקֶר וְכֹזֵב הֵן וְהֵם שֶׁהִטְעוּ בָהֶן עֹבְדֵי כֹכָבִים הַקְדְּמוֹנִים לַגּוֹיֵי הָאָרֶצוֹת כְּדֵי שִׁינְהֵגוּ אַחֲרֵיהֶן. וְאִין רָאוּי לְיִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם חֲכָמִים מְחֻכְמָיִם לְהִמְשִׁיךְ בַּהֲבָלִים אֵלָיו וְלֹא לְהַעֲלוֹת עַל לֵב שֵׁשׁ תּוֹעֵלֶת בָּהֶן. שְׁנֵאמַר כִּי לֹא נָחַשׁ בֵּיעֶקֶב וְלֹא קָסַם בְּיִשְׂרָאֵל. וְנֵאמַר כִּי הַגּוֹיִם הָאֵלֹהִים אֲשֶׁר אֵתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֵל מְעוֹנְנִים וְאֵל קוֹסְמִים יִשְׁמְעוּ וְאֵתָּה לֹא כֵן וְגו'. כֹּל הַמֵּאֲמִין בְּדְבָרִים הָאֵלֹהִים וְכִיּוֹצֵא בָהֶן וּמַחֲשֵׁב בְּלִבּוֹ שֶׁהֵן אֵמֶת וְדָבַר חֲכָמָה אֲבָל הַתּוֹרָה אִסְרָתָן אֵינָן אֵלָּא מִן הַסְּכָלִים וּמַחֲסְרֵי הַדַּעַת וּבְכֻלָּם הַנְּשִׂימִים וְהַקְּטָנִים שְׁאִין דַּעַתָּן שְׁלִימָה. אֲבָל בְּעֵלֵי הַחֲכָמָה וְתַמִּימֵי הַדַּעַת יָדְעוּ בְּרֵאוּת בְּרוּרוֹת שְׁכָל אֵלֹהִים הַדְּבָרִים שֶׁאִסְרָה תּוֹרָה אֵינֵם דְּבָרֵי חֲכָמָה אֵלָּא תְּהוּ וְהֵבֵל שֶׁנִּמְשְׁכוּ בָהֶן חֲסְרֵי הַדַּעַת וְנִטְשׁוּ כָּל דְּרָכֵי הָאֵמֶת בְּגַלְלָן, וּמִפְּנֵי זֶה אִמְרָה תּוֹרָה כְּשֶׁהִזְהִירָה עַל כָּל אֵלֹהִים הַהֲבָלִים תָּמִים תְּהִיָּה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ:

1234567

ביאור הגר"א יו"ד ס"י קעט ס"ק יג

אבל כל הבאים אחריו חלקו עליו, שהרי הרבה לחשים נאמרו בגמרא והוא נמשך אחר הפלוסופיא הארורה ולכן כתב שכשפים ושמות ולחשים ושדים וקמיעות הכל הוא שקר. אבל כבר הכו אותו על קדקדו שהרי מצינו הרבה מעשיות בגמרא על פי שמות וכשפים, ואמרו למה נקרא שמן כשפים וכו' והתורה העידה ויהיו לתנינים וכו' וכן קמיעין בהרבה מקומות ולחשים רבו מלספר. והפלוסופיא הטתו ברוב לקחה לפרש הגמרא הכל בדרך הלציי ולעקור אותם מפשטן, וח"ו איני מאמין בהם ולא מהם ולא מהמונם, אלא כל הדברים הם כפשטן אלא שיש בהם פנימיות, לא פנימיות של בעלי הפלוסופיא שזורקין אותו לאשפה שהם חצונית, אלא של בעלי האמת.

נפש החיים שער ג' פי"ב

וּבֵּאֵמֶת הוּא עֲנִיָן גְּדוֹל וְסִגְלָה נִפְלְאָה, לְהִסְרֵי וּלְבִטְלֵי מַעְלִיּוֹ כֹּל דֵּינִין וְרִצּוֹנוֹת אַחֲרֵי, שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לְשַׁלֵּט בּוֹ וְלֹא יַעֲשׂוּ שׁוּם רֶשֶׁם כְּלָל, כְּשֶׁהָאָדָם קוֹבֵעַ בְּלִבּוֹ לֵאמֹר, הֲלֹא ה' הוּא הָאֱלֹקִים הָאֵמֶתִי, וְאִין עוֹד מְלַכְדוֹ יִתְבָּרַךְ שׁוּם כַּח בְּעוֹלָם וְכָל הָעוֹלָמוֹת כְּלָל, וְהַכֹּל מְלֹא רַק אַחֲדוּתוֹ הַפְּשׁוּט יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּמִבְּטֵל בְּלִבּוֹ בְּטוֹל גְּמוּר, וְאֵינִי מִשְׁגִּיחַ כְּלָל עַל שׁוּם כַּח וְרִצּוֹן בְּעוֹלָם, וּמִשְׁעַבֵּד וּמְדַבֵּק טְהַר מַחֲשַׁבְתּוֹ רַק לְאֲדוֹן יְחִיד בְּרוּךְ הוּא, כֵּן יִסְפִּיק הוּא יִתְבָּרַךְ בְּיָדוֹ, שְׁמִמְלִיא יִתְבְּטְלוּ מַעְלִיּוֹ כָּל הַפְּחוֹת וְהָרִצּוֹנוֹת שְׁבְּעוֹלָם, שֶׁלֹּא יוֹכְלוּ לַפְּעַל לוֹ שׁוּם דְּבַר כְּלָל.